

Midden in Zutphen

D66

Verkiezingsprogramma
2014-2018

Inhoud

- 4 Inleiding**
- 6 Stad, wijk en dorp**
 - > Kunst en cultuur
 - > Wonen
 - > Werkgelegenheid
 - > Duurzaamheid
- 10 Hoe wij ons organiseren**
 - > Bestuur
 - > Financiën
- 14 De inwoners**
 - > Onderwijs
 - > Zorg en welzijn

U leest het partijprogramma van D66 Zutphen-Warnsveld op papier of in PDF-formaat. Ons programma is geoptimaliseerd voor onze website. Voor het complete programma, inclusief alle politieke dossiers verwijzen wij u graag naar onze website www.d66zutphen.nl

Midden in Zutphen D66

**Verkiezingsprogramma
2014-2018**

Inleiding

Een verkiezingsprogramma schrijven in tijden dat er hard bezuinigd wordt en er tal van nieuwe taken zijn: dat lijkt een opgave op zichzelf. Toch werden we - toen de contouren van het verkiezingsprogramma duidelijker werden - steeds optimistischer. Omdat we kansen zien om in Zutphen sterker te maken wat sterk is.

Met de slogan 'Midden in Zutphen' benadrukt D66 het belang van rechtstreeks contact tussen politiek en bevolking. Een aantrekkelijke, vitale gemeente is namelijk iets waar we samen aan moeten werken. Een nieuwe verhouding tussen overheid en inwoners biedt ons die kans. Daarom wil D66 meer ruimte voor actieve maatschappelijke betrokkenheid en een aangenaam klimaat voor ondernemers.

Zo kan Zutphen doorgroeien als een mooie, groene gemeente met bloeiende cultuur en excellent onderwijs.

Opbouw van het programma

D66 wil optimaal ruimte bieden voor nieuwe initiatieven en taken en beleid waar mogelijk over laten aan inwoners. Dit vraagt om meer vertrouwen, minder beleidsvorming en minder regels. Maar het vraagt ook om een andere rol van de politiek.

D66 wil dat ondernemers, professionals, mantelzorgers, vrijwilligers steeds meer betrokken worden bij beleids- en besluitvorming. Deze ruimte ontstaat alleen wanneer de gemeente zich meer en meer opstelt als 'partner' en wanneer de politiek stuurt op hoofdlijnen. Zo krijgt creativiteit van plannenmakers optimaal de ruimte.

Daarom legt D66 zich niet vast op issues, maar vertellen we u welke richting we op willen. Drie visierichtingen geven aan waar voor D66 de grote uitdagingen liggen. Op die uitdagingen concentreert D66 zich de komende jaren en elk besluit wordt hieraan getoetst.

- *Stad, wijk en dorp*
- *Hoe wij ons organiseren*
- *De inwoners*

Onder elk van deze pijlers vallen een aantal politieke portefeuilles. Deze speerpunten zijn weer verbonden aan tal van politieke dossiers die in de vorm van blogs op onze website te lezen zijn.

U bent dus van harte uitgenodigd een kijkje te nemen op www.d66zutphen.nl

Dank

We willen iedereen die meegholpen heeft aan het programma danken voor het meedenken, het kritisch zijn, hun redactie en reacties.

De programmacommissie,

*Willemin Voorham
Pieter Verhage*

Zutphen is er voor jou en jij bent er voor Zutphen

Zutphen is er voor jou en jij bent er voor Zutphen. Samen werken we aan nieuwe groei. Dat is wat D66 Zutphen-Warnsveld wil. We zien kansen in de uitdagingen waar Zutphen voor staat. Uitdagingen die passen bij de behoeften en mogelijkheden van deze tijd. De overheid, zoals we die kennen, verandert. Er ontstaat een nieuwe verhouding tussen overheid en inwoners. Samen werken aan een mooie vitale gemeenschap is daarmee de taak voor ons allen. Meer ruimte voor actieve maatschappelijke betrokkenheid en een aantrekkelijk klimaat voor ondernemend inwonerschap. Een mooie, groene gemeente met bloeiende cultuur en excellent onderwijs. Zo staan we midden in Zutphen en dat is wat we samen met jou willen realiseren.

Stad, wijk en dorp

D66

- > **Kunst en cultuur**
- > **Wonen**
- > **Werkgelegenheid**
- > **Duurzaamheid**

De oude stadskern, de groene wijken, de rivier in de stad, het veelzijdige onderwijslandschap: het zijn allemaal factoren die onze gemeente bijzonder maken. Door hierin te investeren maken we sterker wat sterk is. Dat komt de inwoners van Zutphen ten goede en trekt mensen van buiten aan.

Zutphen staat voor grote uitdagingen. Bezuinigingen treffen ons hard, omdat er verhoudingsgewijs veel mensen zijn die een beroep doen op onze sociale voorzieningen, die gedragen moeten worden door een relatief kleine groep draagkrachtige inwoners. Dat maakt onze bevolkingsopbouw on-evenwichtig. Zaken die uit het evenwicht zijn geraakt hebben de neiging om te vallen. We willen maatregelen nemen die de slinger weer in de andere richting doen bewegen - het in balans brengen.

Dat is een niet geringe opgave. Toch zijn er wel mogelijkheden. Door bijvoorbeeld Zutphen aantrekkelijk te maken voor goed opgeleide, ondernemende mensen die bedrijven starten en zo voor extra werkgelegenheid kunnen zorgen. Door de cultuur te stimuleren en te zorgen voor veelzijdig en excellent onderwijs. Door rekening te houden met woonwensen. Dat trekt nieuwe inwoners en hun kinderen naar Zutphen.

Kunst en cultuur

Kunst en cultuur slaan een brug tussen mensen en zet aan tot nieuwe gedachten. Hoe groter de ruimte die wij krijgen om onze veelzijdige cultuur met elkaar te delen, hoe beter wij in staat zijn nieuwe verbindingen aan te gaan.

Voor de inwoners van de gemeente is laagdrempelige toegang tot culturele gelegenheden, podia en publieke ruimten van grote waarde. Of je nu zelf in het voetlicht wilt treden, of als publiek van de uitlatingen van anderen wilt genieten, of gewoon een gezellig terrasje wilt pakken met vrienden.

Projecten en instellingen die een duidelijk cultureel stempel op de gemeente drukken verdienen steun. Daarnaast wil D66 dat de gemeente actief nieuwe initiatieven en projecten op het gebied van kunst en cultuur aanmoedigt. Dat het beschikbare budget beperkt is, sluit de mogelijkheid om te investeren niet uit.

D66 gelooft dat de gemeente juist nu goed kan investeren door steeds een onmiskenbaar welwillende en servicegerichte houding aan te nemen ten aanzien van nieuwe lokale initiatieven op cultureel gebied.

Het beeld van de gemeente als handhaver en vergunningverstrekker is volgens D66 toe aan een update. Wij willen uit de praktijk laten blijken dat de gemeente juist een enthousiasmerende gesprekspartner is als het om culturele aangelegenheden gaat. De gemeente heeft immers het grootste belang bij haar eigen culturele bloei. In lijn met die gedachten moeten ontmoedigende procedurele verplichtingen waar mogelijk zelfs geschrapt.

Wonen

Onze gemeente is één van de prettigste plaatsen van Nederland om te wonen. Vooral voor gezinnen hebben we een heel aantrekkelijke gemeente, met een oude stads- én dorpskern. Waar kinderen zelfstandig overal naartoe kunnen fietsen, waar scholen dichtbij zijn, waar groen en water in overvloed zijn en waar een culturele en historische ambiance sfeerbepalend is.

Om nog aantrekkelijker te worden voor creatieve, goed opgeleide en innovatieve inwoners, jongeren en gezinnen, wil D66 ruimte creëren voor

kleinschalige initiatieven. D66 is voorstander van samen kunnen bouwen van een huis (collectief particulier opdrachtgeverschap) omdat dit de ultieme vorm van bouwen naar behoefte is. Bij nieuwbouwprojecten is duurzaamheid en levensloopbestendig bouwen een voorwaarde. Ouderen moeten makkelijker bij hun kinderen op dezelfde kavel kunnen gaan wonen, woningen moeten makkelijker opgedeeld kunnen worden en combinaties van wonen en werken moeten eenvoudiger gerealiseerd kunnen worden.

D66 is voorstander van (private) kleine en lokale of wijkgebonden woon- en zorginitiatieven en wil deze waar mogelijk ondersteunen. Zo kunnen ouderen langer thuis blijven wonen en kunnen ze gemakkelijk mee kunnen blijven doen in de wijk waar ze wonen, en niet te hoeven verhuizen naar een verzorgingstehuis. Dergelijke initiatieven ontstaan bij voorkeur ‘bottom up’.

Leegstand kan het best voorkomen worden.

D66 wil dat de gemeente dit gemakkelijker gaat maken door bij nieuwbouw rekening te houden in zowel vergunningsverlening als in daadwerkelijke bouw, met mogelijke andere toekomstige toepassingen van het gebouwde.

Zo kunnen gebouwen wat betreft indeling en gebruik flexibeler worden door onder andere modulair bouwen en soepeler wet- en regelgeving - gemengde functies, woon/werk-woningen, woningen boven winkels.

Gemeenten krijgen van de Rijksoverheid meer verantwoordelijkheid met betrekking tot de in hun gemeente actieve woningbouwcorporaties. D66 wil dat de gemeente er op aanstuurt dat de woningcorporaties zich zoveel mogelijk richten op hun kerntaak: het bouwen en beheren van betaalbare sociale huurwoningen. Daarbij moeten we opletten dat het bestand van sociale woningen niet te groot is ten opzichte van de particuliere sector en de doorstroming optimaal blijft.

Werkgelegenheid

Bedrijven creëren werkgelegenheid. D66 wil de gemeente Zutphen zowel op sociaal als economisch vlak zo aantrekkelijk mogelijk maken voor ondernemers. Zo wil D66 meer ruimte voor zelfstandig professionals, bijvoorbeeld door locaties met flexibele werkplekken op te zetten of te bouwen.

De gemeente moet zelf als werkgever voorop lopen in het bieden van werkervaringsplaatsen, doorstroming van talent en het bieden van werk en kansen aan mensen met een beperking. D66 vindt dat de gemeente actief moet samenwerken met bedrijven en onderwijsinstellingen om de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt te verbeteren. Er moeten voldoende stageplekken, werkervaringsplekken en reguliere banen ontstaan.

Zutphen is goed geworteld in de Stedendriehoek. Tegelijkertijd is ze de poort naar de Achterhoek. D66 vindt dat we een verbindende schakel moeten zijn tussen die regio's. We willen speciale aandacht voor de creatieve industrie. Voor Zutphen wordt dit een steeds belangrijker onderdeel van de economie. D66 wil dat de gemeente deze sector op verschillende manieren ondersteunt en faciliteert. Bestemmingsplannen kunnen flexibeler zodat bedrijven zich makkelijker in Zutphen kunnen vestigen. Het beschikbaar stellen van industrieel erfgoed voor vestiging van ateliers of kleine bedrijfsruimtes of het optreden als launching customer – eerste klant. D66 denkt dat Zutphen een heel geschikte infrastructuur heeft om de creatieve industrie aan te trekken.

Naast de focus op werk binnen onze gemeente richt D66 zich ook op het werk in de regio. Zutphen en Warnsveld moeten goed ontsloten blijven voor het gebied Zwolle - Nijmegen en Enschede - Amersfoort. Openbaar vervoer moet goed op elkaar aansluiten en de doorstroming op de b-wegen moet gewaarborgd blijven.

Duurzaamheid

D66 wil een schone, groene en gezonde gemeente die toekomstbestendig is. Daarom is het nodig om ook in economisch mindere tijden aandacht te blijven vragen voor lange termijnvraagstukken zoals energiebesparing en milieuproblemen. Het gaat bij deze zaken veelal om “de kost gaat voor de baat uit”. Schijnbaar eenvoudiger beslissingen, dichter op de portemonnee van de actualiteit, worden vaak sneller genomen. Maar D66 kiest voor duurzame keuzes op de lange termijn. We willen dat Zutphen blijft streven naar een energieneutrale gemeente. Zutphen loopt daarin voorop, trekt duurzame initiatieven en innovaties aan en heeft de potentie om zich daarmee meer dan nu te profileren en zich op de kaart te zetten voor nieuwe inwoners en bedrijven.

Verstandig omgaan met onze bronnen is een verantwoordelijkheid van ons allemaal. D66 wil dat de gemeente ruimte geeft aan bewoners voor eigen oplossingen voor een duurzame leefomgeving. Door het energetisch renoveren van woningen te stimuleren, door inwoners in staat te stellen hun eigen energie op te wekken. Door de talrijke initiatieven rond duurzaamheid die Zutphen rijk is te stimuleren en aan te moedigen. D66 wil dat nieuwbouw zo duurzaam mogelijk wordt opgeleverd en dat er geïnvesteerd wordt in duurzame renovatie van bestaande gebouwen, zoals scholen en gemeentelijke instellingen.

D66 wil dat de gemeente hindernissen weg neemt voor bewoners en ondernemers. De opwekking van nieuwe energie of het anderszins verduurzamen van de leefomgeving mag niet in de weg gezeten worden door ingewikkelde vergunningen en regeldruk. Voor een duurzame samenleving zijn zowel technologische ontwikkelingen als nieuwe verdienmodellen en sociale innovaties van belang. Dat betekent dat je op gemeenteniveau veel verschil kunt maken. Burgers en bedrijven die samen willen werken door bijvoorbeeld het dak te delen voor de opwekking van duurzame energie, of bewoners of bedrijven die zonnepanelen of groene daken willen plaatsen, mogen hierin niet belemmerd worden door onzinnige regels.

> **Dossiers op www.d66zutphen.nl**

Hoe wij ons organiseren

D66

> Bestuur > Financiën

Overall in Nederland wordt de overheid kleiner, terwijl ze verantwoordelijk wordt voor meer taken. De gemeente kan het niet alleen. Daarmee wordt ze in toenemende mate afhankelijk van haar inwoners, bedrijven en instellingen.

Wij vinden dat kansrijk. De rol van inwoners, instellingen en bedrijven wordt steeds belangrijker, nu de gemeente zich bezint op haar kerntaken. Deze nieuwe verhouding tussen overheid en inwoners biedt kansen. Onderling geëngageerd, starten ze bedrijven, projecten of doen oude gemeentetaken weer gewoon zelf. Een nieuw type eigenaarschap en verbondenheid ontstaat. Uit onderzoek blijkt dat het aantal bedrijven met een maatschappelijk doel de komende tien jaar drie tot vier keer zo groot wordt. Betrokken partijen weten elkaar steeds beter te vinden.

Ondernemers, professionals, zelfstandig professionals, maar ook mantelzorgers en vrijwilligers. Ze zijn van onschatbare waarde voor de gemeente. Logisch dus dat deze partijen steeds vaker in de lijn van besluitvorming en beleid betrokken zijn en meer invloed en verantwoordelijkheid krijgen.

> Geef ruimte en maak mogelijk

D66 wil een transparant bestuur organiseren, dat adequaat reageert op de dynamiek van plannenmakers. Dat optimaal ruimte biedt voor nieuwe initiatieven en vormen van eigenaarschap. Dit draagt bij aan flexibiliteit en vraagt om meer vertrouwen, minder regels.

Bestuur

In tijden van economische crisis wordt democratische en bestuurlijke vernieuwing vaak afgedaan als irrelevant. Juist in moeilijke tijden moet de legitimiteit van politieke besluitvorming in orde zijn. De komende jaren zullen ingrijpende besluiten genomen worden, die iedereen raken. Een krachtig en slagvaardig bestuur dat de burger betreft bij zijn besluiten is daarom nodig. De betrokkenheid van inwoners en hun onderlinge verbanden bij het openbaar bestuur nemen toe. Een nieuw type eigenaarschap en verbondenheid ontstaat. Steeds vaker en beter georganiseerd benaderen zij de overheid omdat ze een algemeen of maatschappelijk belang onder hun hoede willen nemen. Voorbeelden daarvan zijn o.a het inrichten van een speelveld, het beheren van natuurgebieden of het winnen van duurzame energie. D66 wil dat elke overheid beschikt over de benodigde slagkracht en tegelijkertijd aanspreekbaar is voor inwoners, instellingen en bedrijven. Initiatieven van mensen onderling die passen binnen het gemeentebestuur moet de gemeente laten uitvoeren door de initiatiefnemers

> Slagkracht

D66 wil ook een slagvaardig bestuur. Met de decentralisaties komt er een omvangrijk en complex takenpakket op de gemeenten af. Dit vraagt om een professionaliseringsslag en een versterking van de bestuurskracht bij ambtelijke diensten, bestuurders en gemeenteraadsleden. Tenslotte is D66 kritisch op de effectiviteit en democratische controleerbaarheid van bestaande samenwerkingsverbanden- en vooral gemeenschappelijke regelingen. D66 wil de komende periode een sneller en slanker bestuur dat inwoners serieus neemt en betreft bij het besluitvormingsproces en direct aan hen overlaat daar waar mogelijk. Kortom; een open, compacte en slagvaardige gemeente.

Financiën

D66 wil voorkomen dat bezuinigingen ten koste gaan van voorzieningen en daarmee de aantrekkingskracht van Zutphen verkleinen. We kiezen ervoor om gericht te investeren in de kwaliteiten van Zutphen. Sterker maken wat sterk is. Want de kwaliteiten van Zutphen zijn geen vanzelfsprekendheden. Eenmalige financiële middelen uit de reserves en andere eenmalige opbrengsten uit bezittingen moeten bij voorkeur worden ingezet voor de financiering van eenmalige structurele investeringen, die blijvend renderen. D66 vindt dat de gemeente, ook in deze moeilijke financiële tijden een structureel begrotingsevenwicht moet houden. Dat wil zeggen dat inkomsten en uitgaven in evenwicht moeten blijven. Ook de komende jaren verwacht D66 druk op de gemeentelijke begrotingen. Dat betekent dat er bezuinigd moet worden. Voorkomen moet worden dat bezuinigingen ten koste gaan van het evenwicht. Als er bezuinigingen nodig zijn dan moet de gemeente eerst naar haar uitgaven kijken, voordat zij de Onroerend Zakenbelasting of andere belastingen verhoogt. D66 wil bij eventuele verhogingen zorgen dat het ondernemingsklimaat positief is. Omdat ondernemers onze gemeente sterker kunnen maken. Om de controlerende rol van de Gemeenteraad naar behoren uit te voeren wil D66 een hogere rapportagefrequentie opdat de Raad tijdig kan bijsturen. Na de recente forse investeringen in de bedrijfsvoering moet het mogelijk zijn om adequate maandrapportages op te leveren. Dit geheel geeft een scherp slagvaardig en transparant functionerende gemeentelijke overheid. Een actieve onafhankelijke gemeentelijke Rekenkamer is daarbij volgens D66 een nuttig instrument.

- > **Een open, compacte, slagvaardige gemeente**
- > **Voorkomen dat bezuinigingen ten koste gaan van voorzieningen en daarmee de aantrekkingskracht van Zutphen verkleinen.**

De inwoners

D66

- > **Onderwijs**
- > **Zorg en welzijn**

Open, creatief en professioneel. Dat is de sfeer die wij onze inwoners toewensen. In een samenleving waar mensen zich vrij voelen, zich kunnen ontplooien en die open staat voor talent. Dat betekent ook dat mensen zichzelf moeten kunnen zijn en zich zo snel mogelijk thuis voelen in hun nieuwe omgeving. Maar ook dat ze zich gekend weten in sociaal verbanden en opgevangen worden in tijden van kwetsbaarheid en ziekte. Kortom; een open samenleving, waarin individuele vrijheid even vanzelfsprekend is als sociale cohesie.

Wij denken dat de ontplooiing begint bij goed onderwijs. Voor elke leerling is er onderwijs op maat. Scholen werken samen om kwaliteit en veelzijdigheid te stimuleren. Gezamenlijk werken wij aan Onderwijsstad Zutphen. Juist daarin ligt de kans - en de urgentie - voor kwalitatief hoogwaardig onderwijs, van VMBO tot Gymnasium, ongeacht de signatuur in Zutphen.

De sleutel naar een duurzamer samenleving ligt bij ruimte voor de open geest, creatief denken en mensen die over de eigen grenzen heen kijken.

Onderwijs

Het unieke en diverse onderwijslandschap trekt mensen naar onze gemeente en is daarmee een belangrijke vestigingsfactor.

Goed onderwijs is de basis om het beste uit mensen te halen. Het onderwijslandschap in Zutphen is zeer veelkleurig en divers. We hebben VMBO-, Mavo-, Havo-, VWO- en MBO onderwijs. Daaronder valt praktijkonderwijs, een lyceum en een gymnasium. Ook is er vrijeschool-, dalton-, jena-plan-, montessori-, christelijk en openbaar onderwijs. Daarbij is het onderwijs kwalitatief goed. Dit unieke en diverse onderwijslandschap trekt mensen naar onze gemeente en is daarmee een belangrijke vestigingsfactor. Dit willen we behouden en waar mogelijk uitbreiden met bijvoorbeeld Hoger Onderwijs.

We willen ruimte voor nieuwe eigentijdse onderwijsvormen die mede een antwoord zijn op de decentralisaties en transities. (Uitvoeringstaken die aan de lokale overheid gedelegeerd worden) We zien daarin de gemeente, onderwijs, bedrijven en instellingen rondom jongeren graag samen optrekken.

We willen dat ze gebruik maken van elkaars kennis om krimp, onderhoud aan gebouwen, (ver) nieuwbouw, leerlingenzorg, terugdringen van vroegtijdige schoolverlaten enzovoort, zo optimaal mogelijk te realiseren of op te vangen.

We constateren dat in andere gemeenten het gesprek tussen belanghebbenden verder is en dat dit het onderwijs zeer ten goede komt. Daar is bijvoorbeeld sprake van een rem op de krimp en van doordecentralisatie (scholen besteden de gelden van de gemeente).

Wat D66 betreft moet dat in Zutphen ook mogelijk zijn.: Het gesprek over goed onderwijs heeft daarom prioriteit. Het is goed mogelijk dat ook partijen uit het onderwijs regie voeren in plaats van de gemeente.

D66 is voorstander van het verder ontwikkelen van brede scholen naar 'alles-in-1-scholen' of integrale kindcentra. Dit is het nauwer samen laten werken van kinderopvang, voorschoolse educatie, buitenschoolse opvang, sport en cultuur en de school, onder één leiding. Hierdoor ontstaat een rijker aanbod dat ten goede komt aan alle

kinderen, taalachterstanden tegengaat en zorgt voor gelijke kansen. D66 wil dat de gemeente als belangrijk financier het initiatief neemt bij de totstandkoming van deze centra.

We hebben een sterke focus op het terugdringen vroegtijdige schoolverlaten. Een goede samenwerking tussen gemeente, het plein en de scholen is hierin van belang. D66 wil hierin graag faciliteren.

Zorg en welzijn

Veel taken op het gebied van zorg en welzijn komen onder verantwoordelijkheid van de gemeenten. Dat geldt voor jeugdzorg, de langdurige zorg (bij langdurige zorg gaat het om mensen met een verstandelijke beperking, psychiatrisch probleem en mensen die langdurige verpleegkundige zorg nodig hebben, die zorg ontvangen), de uitvoering van de participatiewet en passend onderwijs. Het uitgangspunt sluit naadloos aan bij de basis van D66: ga uit van de eigen kracht van mensen en bied bescherming waar dat nodig is. D66 gelooft in eigen regie en keuzevrijheid en wil daarom een goede verankering van het recht op pgb, waarbij de mensen de keuze hebben zorg uit te besteden of zelf uit te voeren.

D66 is voorstander van het zoveel mogelijk in één hand houden van alles wat met sociale zaken, zorg, welzijn, jeugd en onderwijs te maken heeft, omdat er veel verbanden tussen die onderwerpen zitten. De verbinding tussen die onderwerpen is essentieel voor het succesvol uitvoeren van beleid in onze gemeente.

Omdat het om een enorme verandering gaat, is het van belang snel aan de slag te gaan met de uitvoeringsregelingen. Kansen ziet D66 in de samenhang die in het zorgaanbod geboden moet worden. Een drempelloze keten kan leiden tot efficiency winst.

Ga uit van de eigen kracht van mensen en bied bescherming waar dat nodig is.

- > **Het unieke en diverse onderwijslandschap trekt mensen naar onze gemeente en is daarmee een belangrijke vestigingsfactor**
- > **Ga uit van de eigen kracht van mensen en bied bescherming waar dat nodig is**

